



## JUSTIITSMINISTEERIUM

Välisministeerium  
post@vm.ee

Teie 23.07.2024

Meie 08.08.2024

nr 15.1-2/3288-1,  
VÄM/24-0570/-2K  
nr 8-2/4532

### **Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine**

Välisministeerium on saatnud Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu.

Justiitsministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel.

**1. Eelnõu § 1 p 12 (ITDS täiendamine §-dega 36<sup>6</sup>–36<sup>8</sup>)** – ei saa nõustuda märkuste ja ettepanekute tabeli punktis 3 toodud selgitusega, et isikuandmete töötlemine konsulteerimismenetluses on reguleeritud ITDS §-s 9<sup>2</sup>.

ITDS § 9<sup>2</sup> ei reguleeri, milliseid konkreetseid andmekatgooriaid EL tagasipöördumistunnistuse väljaandmise menetluses töödeldakse, vaid annab üldisemalt volituse isikuandmete, sh eriliiki isikuandmete töötlemiseks. Eelnõu § 1 punktiga 7 muudetakse ITDS § 15 lg 3 ning sätestatakse Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse väljaandmise taotluses sisalduvate isikuandmete kategooriad. [Direktiivi](#) artiklis 4 reguleeritakse täpsemalt, millist teavet konsulteerimismenetluse käigus töödelda võib. EL tagasipöördumistunnistuse väljaandmise menetluses ei ole kõiki direktiivis toodud töödeldavaid isikuandmeid seaduseelnõus välja toodud. Nimetatud andmed plaanitakse sätestada üksnes seaduse alusel antavas määruses. Juhime tähelepanu, et määrusega võib seadust üksnes täpsustada, mitte näha ette täiendavaid norme. Isikuandmeid on lubatud töödelda üksnes seadusega lubatud mahus. Näiteks on eelnõu seletuskirjale lisatud määruse kavandi (lisa 2) järgi taotlusel ka isiku teovõime andmed ja piiratud teovõimega isiku esindaja andmed (§ 3 lg 4), taotleja näokujutis ja foto (§ 6). Neid andmeid (ega asjakohaseid andmekatgooriaid) ei ole aga eelnõukohases seaduses nimetatud.

Palume eelnõu täiendada ning tuua selgesti välja EL tagasipöördumistunnistuse menetluses töödeldavate isikuandmete kategooriad. Samuti juhime tähelepanu, et määruse kavandi lisa sätestatud EL tagasipöördumistunnistuse taotluse vormi andmed ei sisalda isiku näokujutist või olemasolevat identifitseerimisvahendit.

**2. Eelnõu § 1 p 12 (ITDS § 36<sup>8</sup> muutmise)** – märkuste ja ettepanekute tabeli punktis 5 esitatud selgituse järgi vajab nii Välisministeerium kui ka Politsei- ja Piirivalveamet tagastatavat EL tagasipöördumistunnistust oma ülesannete täitmiseks – Politsei- ja Piirivalveamet tegeleb isiku tuvastamisega ja Välisministeerium annab muu hulgas tagasisidet Eesti konsulitele väljastatud EL tagasipöördumistunnistuste kohta. Samas on eelnõus endiselt sätestatud, et EL tagasipöördumistunnistus edastatakse Välisministeeriumile üksnes hävitamiseks, muid andmetöötlustoiminguid või andmetöötluse eesmärgi eelnõus sätestatud ei ole.

Palume selgitada, millisel õiguslikul alusel toimub isikuandmete töötlemine enne EL tagasipöördumistunnistuse hävitamist.

**3. Eelnõu § 2 (KarS muutmise)** – karistusseadustikus kavandatud muudatus toob kaasa olukorra, kus tagasipöördumistunnistuse ja tagasipöördumise loa võltsimine ning nende kuritarvitamine dekriminaliseeritakse, st kavandataval muudatusel on tagasiulatuv mõju – kõik tagasipöördumistunnistuse või tagasipöördumise loa kuritarvitamise või võltsimisega seotud

kriminaalasjad tuleb lõpetada ning inimesed, kes kuriteo toimepanemise eest vastutusele võetud on, tuleb vabastada. Eeldatavasti ei ole see eelnõu eesmärk. Seetõttu tuleks sõnade tagasipöördumistunnistus ja tagasipöördumise luba asendamise asemel lisada sättes esitatud tähtsa isikliku dokumendi loetellu ka EL tagasipöördumistunnistus. Sättes olevast loetelust midagi ära kustutada ei tohiks.

Palume eelnõu vastavalt muuta.

**4. Eelnõu § 3 (KonS muutmine)** – oleme tänulikud, et eelnõu on muudetud ning töödeldavate isikuandmete kategooriad saavad olema sätestatud seaduse tasandil. Siiski palume seletuskirjas avada, miks seaduses sätestatud andmeid töödelda vaja on. Hetkel nenditakse seletuskirjas vaid, et sätestatud on vajalikud andmed. Selliselt on keeruline hinnata andmetöötluse eesmärgipärasust ja minimaalsuse põhimõtte järgimist. Samuti palume märkuste ja ettepanekute tabelis esitatud selgitus lisada seletuskirja, et oleks üheselt arusaadav, milliste andmekategooriate alusel on korraldatud ülevõetava direktiivi artikkel 16 lg 1 p c sätestatud näitajate mõõtmiseks vajalike andmete töötlemine.

**5.** Palume arvestada ka eelnõu ja seletuskirja failides tehtud normitehniliste ja keeleliste märkustega.

Lugupidamisega

*(allkirjastatud digitaalselt)*

Liisa-Ly Pakosta  
justiits- ja digiminister

Lisad: eelnõu ja seletuskirja failid Justiitsministeeriumi märkustega

Mari Käbi 5865 8226  
Mari.Kabi@just.ee  
Andreas Kangur  
Kristel Niidas  
Aili Sandre